

Bohatí a chudí / Chudí a bohatí

Důraz na chudé nemůže být v Ježíšově poselství přehlédnut; navazuje v tom ohledu nepochybně na starozákonní proroky, a tím se liší a přímo distancuje od Mojžíšských příkazů, a tím od Tóry. Tam najdeme důraz na spravedlivost soudu, v němž se zapovídá „přijímání osoby“, konkrétně rozlišování mezi bohatými a chudými (třeba 3M 19, 15). Ježíš však jde dál; když Jan Křtitel posílá své žáky s otázkou, zda je Ježíš opravdu tím, kdo má přijít a koho Izraelští čekají, nebo mají-li čekat někoho jiného, odpovídá Ježíš nepřímě, totiž odkazem na proroka Izaiáše 61, 1-3). Zvláštní je ovšem už u Izaiáše jakási zvláštní úzká spjatost zvěstování naděje s uzdravováním. Po mém soudu to bývá málokdy vykládáno dost do hloubky. Tak jako Bůh nemá zalíbení v nárcích a kvílení, nemá ani zalíbení v slepých, hluchých, chromých a nešťastných, tj. nemá zalíbení v trpících a v utrpení, a nemá zalíbení ani v chudých a v chudobě. Radostná zpráva je proto na prvním místě adresována nejen trpícím, ale také a dokonce především chudým. Z hlediska přicházející nové vlády, nového řádu světa je třeba začít s těmi, jichž se náprava musí týkat nejvíc. Tak jako nadějí chromého je, že bude chodit, nadějí slepého, že uvidí, nadějí hluchého, že uslyší, tak je nadějí chudého, že přestane být chudý, že bude konec jeho chudobě, kterou Bůh nemiluje a kterou rozhodně nechce uchovávat a zachovávat. Jestliže platí, že vždycky mezi námi budou chudí, není tomu tak proto, že je takový řád věcí, ale je to naše vina: chudí představují obžalobu všech nás, kdo chudí nejsme. Opakem chudoby ovšem není bohatství, ale dostatek. Bohatství je vina, je to hřích, který je třeba vykupovat. Chudoba není trest, ale je to hřích těch bohatých. V příští vládě, o které se mluví jako o „království božím“, nebude bohatců, a nebude tam ani beznadějně chudých, ani beznadějně nemocných a trpících, ani trpících bezprávím a nespravedlností. Cesta k této nové vládě začíná však právě rozhodnou a odvážnou „pozitivní diskriminací“. Bohatství je tíživé břemeno, a jeho původ a zdroj je založen v bezpráví a nespravedlnosti, tedy ve vině a hříchu. A platí to i v takových případech, kdy se bohatý člověk chová třeba i nejctnostněji, kdy zachovává všechna boží přikázání (rozumí se mojžíšská, přikázání Tóry). I takové nejlepšímu, vynikajícímu, skvělému bohatci se vždycky jednoho nedostává: totiž, že svůj majetek, své bohatství nedává k dispozici těm, kdo to potřebují. (Dnes už si to nemusíme vykládat tak, že své bohatství prostě jen „rozfrká“, že je rozdává a že se ho takto téměř nebo zcela nesmyslně, protože bezperspektivně vzdává, že ho nechá hladovým projít a propít.

(Písek, 100302-1.)